

A korai fotográfia ítései és az esztétizáló publikum a műfaj megjelenésekor nagy lelkesedéssel firtatták, művészet-e, vagy csupán az alkotás lényegét mellőző vizuális reprodukció az új médium, az ezüst-bromid csoda, a fény-

80 Fáy Zoltán

VILÁGOK A SEMMIBŐL

Kovács Melinda képeiről

teremtés mintájára elgondolt *alkotást* tették meg a művészi invenció lényegének; az alkotást, amely a korabeli uralkodó nézetek szerint leginkább emberi vonásunk, teljességében azonban csak az isteni tehetséggel megáldott zseni birtokolhatja.

A fényképezést a művészet panteonjába emelő bizonyítás részben a környezet konstrukciójával és a kép elemeinek rendkívül hangsúlyos műtermi komponálásával, részben a képalkotás technikájába történő drasztikus beavatkozással – színezéssel, halványítással, utólagos megvilágítással stb. – történt. Ezek az eszközök meglehetősen gyorsan háttérbe szorultak a fotóművészet kelléktárában, de sohasem tűntek el teljesen.

A fotóművészetnek a századfordulótól egyszerűen nem volt „szüksége” arra, hogy látványosan egész „virtuális valóságokat” hozzon létre, mert már nem kellett bizonygatnia a művészetekhez tartozását. Időnként persze vissza-visszatért egy-egy elem, de Kovács Melinda összességében mégis lomtárban porosodó „megoldásokra” talált rá. És ha már rátalált, olyan természetességgel kezdte használni a legalább száz éve divatjamúltnak számító eszközöket, mintha saját maga teljesen kívül állna az időn.

Mert kívül is áll, képei mindenképpen. Már most is zavarba ejtő komponálási és színezési technikája, asszociációs köre, végső soron az erősebb lét mindenütt megnyilvánuló jelenléte. A konstrukció áttörte a képzőművészet műfaji falait, a külső belsővé vált és fordítva; a csendéletből tájkép, a tájképből csendélet lett, az aktból szobor, a szoborból akt. A mindenütt letisztult, klasszikus forma- és színvilág iszonyatos, vibráló belső feszültséget hordoz.

Megoldás nincs.

Persze hogy zavarba esünk. Saját lelkünk kukkolóiként legszívesebben lesüt-nénk a tekintetünket, a semmibe révednénk vagy egy közömbös kis pontra

képezés. A kérdés viszonylag gyorsan eldőlt, főként azért, mert sok-sok neves és névtelen alkotó az irányított problémafelvetésre irányított művekkel választott. A 19. századi művészetfilozófiák a kései romantika hatásaként a

a képeken. De nem lehet, legalábbis kellő őszinteséggel nem. Az ezredforduló világában egészen nyilvánvaló, hogy kívül kerültünk a tér és idő meghatározottságán. De hogyan néznek majd ötszáz év múlva ezekre a képekre? Kotorászgatnak-e majd tétován a zsebükben, hogy mi is van tulajdonképpen?

81

Alighanem. Ha lesz még emberi arcuk.

Új Forrás 2012/3 – Fáy Zoltán: Világok a semmiből
Kovács Melinda képeiről

